Notikums

Gaišākā diena gadā

Ilze Kopmane

Lija pirms, lija arī pēc šī gaišā un siltā dienasvida Vērmaņdārzā septembra pēdējā svētdienā. Liekas, kāds augstāks spēks parūpējās par to, lai trīs stundas Nedzirdīgo dienai veltītajā pasākumā «Mēs — sabiedrības daļa» aizritētu jaukā gaisotnē un patīkamā noskaņojumā, kas ieliksmo gan skatītāju, gan uz skatuves esošo koncerta dalībnieku dvēseli, jo tikai pašās beigās, skanot pateicības runām, nācās atvērt lietussargus.

Skats no malas

Pasākuma neoficiālais sākotnējais moto «Vai tu mani dzirdi, atver savu sirdi» uzskatāmi realizējās īstenībā, jo arī daudzi garāmgājēji, to vidū pat visai ievērojami, sabiedrībā pazīstami cilvēki ieklausījās, ieskatījās un bija pārsteigti par redzēto. Tā, piemēram, divas stundas visu notiekošo ar interesi vēroja dzejnieks Andrejs Eg-lītis. «KS» korespondents atļāvās godāmajam dzejniekam pajautāt par viņa izjūtām. Eglīša kungs atzina, ka uzskata šeit notiekošo par sabiedrībai nozīmīgu notikumu: «Tas ir apsveicami, ka nedzirdīgie cilvēki tik skaisti sevi parāda sabiedrībai. Patiešām — mums visiem jāzina par jebkuru sabiedrības daļu. Būtu pilnīgi nehumāni izlikties, ka mums nav cilvēku, piemēram, ar redzes un dzirdes traucējumiem. Sevišķi mani aizkustina bērni, viņi ir tik dzīvespriecīgi, jautri. Viņi aug šajā sabiedrībā un gaida tās izpratni par savām speciālajām vajadzībām. Cik lielā mērā šie cilvēki iejutīsies sabiedrībā, būdami jau pieauguši, — tas atkarīgs no mums visiem.» (Interviju ar A.Eglīša kungu publicēsim turpmāk. —Red.).

Pasākuma atklāšana

Nedzirdīgo dienas pasākumu atklāja LNS prezidents A.Pavlins, aicinot klātesošos: «Mēs atveram savu sirdi, atveriet arī jūs savējo...» Ar apsveikuma runām pie skatītājiem vērsās arī Neredzīgo biedrības priekšsēdētājs J.Polis un Invalīdu biedrības priekšsēdētāja L.Laube. Viņu galvenā doma: tikai kopā darbojoties visām invalīdu organizācijām, var cerēt panākt valdības un sabiedrības attieksmes maiņu, lielāku sapratni vienādu iespēju radīšanā sabiedrībā. Viņi vēlēja nedzirdīgajiem cilvēkiem un LNS vadībai izturību, pacietību, veiksmi un Dieva svētību visās daudzajās lietās, kas vēl jādara šajā ziņā.

Patīkami pārsteigumi

Koncertu pirmoreiz vadīja nedzirdīgā pašdarbniece Māra Platace (Rīga). Var teikt, viņai lieliski izdevās dabiski sasaistīt visus priekšnesumus vienotā programmā, kuras izkārtojumā bija ievērots paaudžu pēctecības princips: vispirms uz skatuves ņipri darbojās un draiskojās mazie bērndārznieki (Rīgas 218.b/d.) un lielākie skolēni (Daugavpils). Te nu tiešām jāpabrīnās — no Latvijas viņas malas var atbraukt skolēni ar skolotājām, bet tepat no Rīgas skolas pāris kvartālu attālumā — nevienu uz skatuves nemanīja.

Koncertā bija vērojami vairāki patīkami pārsteigumi. Nu kaut vai, piemēram, smilteniešu — mātes un meitas iznāciens ar melodeklamāciju, Rēzeknes estrādes trupa, daugavpiliešu šarms un prasme iesaistīt savās izdarībās publiku, KC «Rītausma» iestudēto lugu tēlu parāde krāšņos tērpos.

Te minētais nebūt nenoniecina visu pārējo veikumu kopējā lietā. Valmierieši, protams, atkal bija savā īstenajā formā, ko pilnībā raksturo viņu programmatiskais iznāciens grupas melodziesmā ar galveno domu: «*Grib mani uzvarēt dzīve, grib mani pasaule mainīt. Bet mēs nākam pasaulei smaidīt. Mēs nākam uzvarēt dzīvi...*»

Labāk jau nevar pateikt par to, ko tik bieži šobrīd izjūt «mazais cilvēks» sabiedrībā, kurā jāmācās pat rāpties, ja nav iespējams iet, kur nu vēl skriet.

Citi iznācieni

Daļa priekšnesumu bija gan jau redzēti jūnijā notikušajā festivālā KC «Rītausma», bet skatītāji vienalga tos vēroja ar lielu interesi un siltu atsaucību, iejutās liepājnieku dziesmu maratona ritmā, smaidīja un smējās par piejūrnieku (Ventspils, Liepāja) pašdarbnieku veikumu. Uzstājās arī pašlaik vienīgais LNS deju kolektīvs no KC «Rītausma». Vienīgi Pļaviņu biedrība nebija iesaistījusies šīs programmas radīšanā.

Lai paliktu labā atmiņā

Visu notiekošo videofilmā fiksēja nedzirdīgajiem sengadus uz-ticīgais Latvijas TV operators Andris Bētiņš.

Skatuves jauko ietērpu bija darinājis pašu mākslinieks, LNS biedrs Guntars Bremmers (šobrīd strādā Operā). Savukārt «KS» dāvāja sanākušajiem laikraksta speciālnumuru un grāmatas.

Koncerta beigās visu LNS pašdarbnieku kopkoris nodziedāja nu jau par nedzirdīgo himnu kļuvušo tautā populāro dziesmu «Še, kur līgo priežu meži» ar nedzirdīgā dzejnieka Rietekļa vārdiem.

Noslēgumā LNS vadība sirsnīgi pateicās visiem koncerta dalībniekiem, pasākuma organizatoriem un brīvprātīgajiem tā norises laikā par ieguldīto darbu, enerģiju, radošo degsmi, veidojot šo pasākumu, kas kā skaists akords skanēs visu sirdīs līdz nākamajam rudenim, jo tikai reizi gadā ir tik liela sanākšana, kur vienkopus pulcējas daudzi simti nedzirdīgo cilvēku no visas Latvijas.

Skatītāju simpātiju balvu saņēma rīdziniece Inese Immure par melodeklamāciju «Anniņa vanniņā».

Kopības un esības priekam

Pasaulē nedzirdīgie dažādi atzīmē šo dienu — notiek arī ielu demonstrācijas, piketi sabiedriskajos centros, ultimātu un petīciju izvirzīšana valsts un vietējai varai. Mēs šo dienu tradicionāli izmantojam kopības sajūtas nostiprināšanai, savas varēšanas un esības prieka apliecināšanai, kā to atkal skaisti melodeklamēja valmierieši: «*Tikai tā mēs varam kopā vēl būt šai sapnī krāsainajā, kas jānosargā...*» Bet tos citus — sāpīgos jautājumus risināsim diendienā, pēc iespējas labi un gudri darot savu darbu savā organizācijā, kas vieno nedzirdīgos cilvēkus Latvijā.

Nedzirdīgo dienas ietvaros Latvijas Nedzirdīgo savienība realizēja **Latvijas Kultūrkapitāla fonda** finansiāli atbalstīto projektu «Mēs — sabiedrības daļa» (projekta vadītājs Arnolds Pavlins). Par to visu dalībnieku un skatītāju vārdā vēlreiz sirsnīgs paldies šim fondam, kuram pateicoties pasākums vērtās vizuāli skaistāks, skatuviski bagātīgāks, visu atmiņā paliekošāks. ◆

Attēlā: *Kultūras centra drāmas kolektīva pašdarbnieces pārsteidza skatītājus ar saviem krāšņajiem tērpiem.*

Pateicība

Latvijas nedzirdīgo cilvēku vārdā
LNS valde izsaka dziļu pateicību

LATVIJAS KULTŪRKAPITĀLA FONDAM

par atbalstu Pasaules nedzirdīgo dienai veltītajam pasākumam, realizējot projektu
«Mēs —sabiedrības daļa».

Šī skaistā rudens diena Vērmaņdārzā paliks neaizmirstamā atmiņā visiem tās dalībniekiem — pašdarbniekiem un apmeklētājiem no visas Latvijas, gan nedzirdīgiem, gan dzirdīgiem cilvēkiem, kas bija kopā vienotā pārdzīvojumā. Paldies visiem, kas šī pasākuma nozīmību izprata un to atbalstīja finansiāli, ar darbu, ar radošo domu un labiem novēlējumiem.